

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM PROGRAMLARINI PLANLANMA VE UYGULAMADA KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLERİN İNCELENMESİ

A STUDY ON THE DIFFICULTIES FACED BY PRESCHOOL TEACHERS IN THE PLANNING AND IMPLEMENTATION

Doç. Dr. Adalet KANDIR *

Dr. Saide ÖZBEY**

Arş.Gör. Gözde İNAL***

Özet

Okul öncesi dönemde öğretmenin nitelikli bir eğitim verebilmesi için kişilik özelliklerinin yanı sıra mesleki bilgi ve becerisi de önem taşımaktadır. Öğretmenler eğitim durumları planlarken dikkat edilmesi gereken noktaları bilseler de farklı nedenlerle planlama ve uygulamada bazı güçlüklerle karşılaşabilmektedirler. Söz konusu güçlük durumlarında ise öğretmenlerin zorlandıkları noktalarda ilgili desteğin sağlanmasını gerektirmektedir. Bu nedenle bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin eğitim programlarını planlaması sırasında karşılaştıkları güçlükleri ortaya koyarak çözüm önerileri sunmak amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın örneklemini Ankara ve Afyon illerinde özel ve resmi okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan toplam 154 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen “Genel Bilgi Formu” ve öğretmenlerin eğitim durumları planlamalarına ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik yarı yapılandırılmış “Anket Formu” kullanılmıştır. Genel Bilgi Formundan elde edilen verilerin analizinde frekans ve yüzdeler dağılımlar hesaplanmıştır. Okul öncesi öğretmenlerinin eğitim durumlarını planlamalarına ilişkin görüşlerinin; öğretmenlerin mesleki kıdem, çalıştıkları kurum ve mezun oldukları okul türü gibi değişkenlere bağlı olarak değişip değişmediğini belirlemek amacıyla ki-kare testi yapılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre; öğretmenler yıllık plan hazırlarken en fazla amaç ve kazanımlarının yıl içindeki dağılımının belirlenmesinde ve değerlendirmenin yapılmasında zorluk yaşamaktadırlar. Günlük planın hazırlanmasında, değerlendirmenin yapılması konusunda güçlük çekmektedirler. Öğretmenlerin eğitim durumlarını planlarken karşılaştıkları güçlüklerin ise, birinci sırada çocuk sayısının çokluğu daha sonra sırasıyla materyal seçim ve hazırlığı, eğitim ortamlarının düzenlenmesi, fiziksel koşulların yetersizliği, ailelerin tutumu ve eğitim ortamlarının düzenlenmesi, yöntem ve tekniklerin seçimi konusunda olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin çalıştıkları kurum türü ile eğitim durumlarını planlamaları sırasında karşılaştıkları güçlükler arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$). Öğretmenlerin büyük bir kısmı değerlendirme yapmakta güçlük çekmektedirler.

Bu sonuçlar ışığında; eğitimin kalitesinin artırılabilmesi için, anasınıflarındaki çocuk sayısının düşürülmesi buna bağlı olarak da okul öncesi eğitim kurumlarının sayılarının artırılması, öğretmenlerin eğitim durumlarını planlarken ve uygularken güçlük çektikleri konuların başında gelen, sınıfların genişlik, materyal, ısı, ışık vb. özelliklerle ilgili olumsuz fiziksel koşulların mümkün olduğunca iyileştirilmesi için yöneticilerin bilgilendirilerek gerekli önlemlerin alınması, mesleki kıdemi az olan öğretmenlerin fiziki koşullara ilişkin daha fazla güçlük yaşamaları nedeniyle, öğretmen adaylarının eğitimleri sırasında, çok farklı koşullardaki ve özelliklerdeki okul

* Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı

** Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği

***Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı

öncesi kurumlarda uygulama yapmalarının sağlanması böylelikle deneyim zenginliği sunulması önerilebilir.

Anahtar Kelime: Okul öncesi eğitim, program, öğretmen

Abstract

Both teacher characteristics and professional knowledge and skills are required for teachers to offer quality preschool education. Even though teachers may know the basics of planning educational contexts, various reasons may bring them face to face with difficulties in planning and implementation. When such difficulties arise, support should be provided to teachers according to their needs so that quality preschool curricula emerge. Starting from this need, the present study aims to reveal the difficulties faced by preschool teachers in the planning and implementation of curricula and to offer suggestions accordingly.

The study sample consisted of a total of 154 teachers working at private and official preschool education institutions in Ankara and Afyon. Data was collected by using a questionnaire with two sections. It included questions about teachers' personal information and their views on planning educational contexts. The general data pertaining to teachers was analyzed with percentile and frequency values while Chi-Square test was used to analyze whether the teachers' views on planning educational contexts varied with respect to variables such as their professional seniority, the institution they are working for and the type of school they graduated from.

The results showed that the biggest difficulties teachers faced in preparing annual plans were distributing objectives and achievements over the year and evaluating the annual plan. At the same time, teachers were also found to experience difficulties with planning and evaluating the educational context in their daily plans. The first and foremost difficulty in connection with planning educational contexts seemed to be big class size, followed by materials selection and design, arranging the educational context, lack of physical facilities, attitude of families, selecting methods and techniques, respectively. A meaningful difference was also found between the type of institution that teachers were working for and the difficulties that arose when planning educational contexts ($p < 0,05$).

In light of these results, it may be suggested that the quality of education will be maximized if the size of preschool classes is reduced and the number of preschools increased; if school administrators are informed and appropriate measures are taken to improve the physical condition of classrooms such as space, materials, temperature and lighting, the lack of which may pose major problems in planning and implementing curricula; if preservice teachers, who initially experience more difficulties than senior teachers with regard to physical conditions, are taken to preschools with a diversity of conditions for their practice teaching during their university education so that they gain a multitude of rich experiences.

Key Words: Preschool education, curriculum, teacher

GİRİŞ

Okul öncesi dönemde verilecek nitelikli bir eğitimin çocuğun yaşamını şekillendirmek açısından önem taşıdığı bilinmektedir. Çocuğun ileriki yaşamını şekillendirecek bir eğitimin ise farklı faktörlerin dikkate alınarak planlanması gerekmektedir. Öğretmenin planlama becerisi, program uygulamalarında öğretmenin daha sistemli çalışmasına ve kendine güven duymasına fırsat verecektir (Eliason ve Jenkins,2003:81-82).

Hazırlanan eğitim programlarında çocukların gereksinimleri dikkate alınarak hazırlanmış günlük ve yıllık planlar, eğitim durumları, eğitim materyalleri, fiziksel koşulların düzenlenmesi, öğretmenin rehberliği ve programın değerlendirilmesi eğitim sürecini oluşturmaktadır (Bredeamp,1992:54). Söz konusu eğitim sürecinin gerçekleştirilmesinde öğretmen niteliği öne çıkmakla birlikte öğretmene sağlanan olanakların niteliği de önem taşımaktadır. Zira öğretmene sağlanan olanaklar öğretmenin performansını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Aktan Kerem ve Cömert, 2007:104).

Öğretmenin eğitim programını planlama ve uygulama becerisi üzerinde aileler, okul yönetiminin tutumu, fiziksel koşullar, çocuk sayısı gibi öğretmenin dışında birçok faktör etken olabilmektedir.

Öğretmenler eğitim durumları planlarken dikkat edilmesi gereken noktaları bilseler de farklı nedenlerle planlama ve uygulamada bazı güçlüklerle karşılaşabilmektedirler. Söz konusu güçlük durumlarında ise öğretmenlerin zorlandıkları noktalarla ilgili desteğin sağlanmasını gerektirmektedir. Bu nedenle bu araştırma okul öncesi öğretmenlerinin eğitim programları planlama, uygulama ve değerlendirme sırasında karşılaştıkları güçlükleri ortaya koyarak çözüm önerileri sunmak amacıyla yapılmıştır.

Problem Cümlesi

Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerinin eğitim programlarının planlanması ve uygulanmasında karşılaştıkları güçlükler nelerdir?

Alt Problemler

1. Okul öncesi öğretmenlerinin yıllık plan hazırlarken yaşadıkları güçlükleri, öğretmenin kıdem durumu ve görev yaptığı okul türü etkilemekte midir?
2. Okul öncesi öğretmenlerinin yıllık planın değerlendirmesini yaparken karşılaştıkları güçlükleri, öğretmenin kıdem durumu ve görev yaptığı okul türü etkilemekte midir?
3. Okul öncesi öğretmenlerinin günlük plan hazırlarken yaşadıkları güçlükleri, öğretmenin kıdem durumu ve görev yaptığı okul türü etkilemekte midir?
4. Okul öncesi öğretmenlerinin eğitim durumları hazırlarken yaşadıkları güçlükleri, öğretmenin kıdem durumu ve görev yaptığı okul türü etkilemekte midir?
5. Okul öncesi öğretmenlerinin değerlendirme yaparken karşılaştıkları güçlükleri, öğretmenin kıdem durumu ve görev yaptığı okul türü etkilemekte midir?

YÖNTEM

Araştırma okul öncesi öğretmenlerinin eğitim programlarında karşılaştıkları güçlükleri belirlemeye yönelik olduğu için genel tarama modelindedir. Öğretmenlerin karşılaştıkları güçlükler okul türü ve kıdem durumu değişkenlerine göre değişip değişmediğine göre incelendiğinden aynı zamanda ilişkisel tarama modelindedir (Büyüköztürk,2007).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Ankara ve Afyon il merkezinde 2006–2007 eğitim öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel anaokulu ve anasınıflarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Evrenden ulaşılabilen tesadüfî yöntemle seçilmiş toplam 154 gönüllü öğretmen örneklemini oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada öğretmenlere ait kişisel bilgileri içeren “Genel Bilgi Formu” ve araştırmacılar tarafından geliştirilen ve öğretmenlerinin eğitim programları planlarken ve uygularken dikkate aldıkları noktaları ve eğitim durumlarının planlaması sırasında karşılaştıkları güçlükleri belirlemeye yönelik, yarı yapılandırılmış sorularından oluşan “Anket Formu” kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Anket formundan elde edilen verilerde, öğretmenlerin belirttikleri görüşlerin sıklığının betimlenmesinde frekans ve yüzde değerleri kullanılmıştır. Öğretmenlerin eğitim programlarını planlama ve uygulamada karşılaştıkları güçlüklerle, görev yaptıkları okul türü ve kıdem durumları arasındaki ilişki ki-kare testi ile analiz edilmiştir. Ki-kare testinin yapılamadığı durumlarda en yüksek yüzde değeri üzerinden yorum yapılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlere ilişkin genel bilgiler incelendiğinde; öğretmenlerin % 33,8'inin resmi anaokullarında, % 30,5'inin özel anaokullarında, %35,7'sinin ise remi anasınıflarında görev yaptığı; %59,1'inin(n=91) 21–30 yaş arası, %25,3'ü (n= 39) 31–40 yaş, %15,6'sının (n=24) ise 41–50 yaş arası olduğu; Öğretmenlerin %42,9'unun (n=66) çocuk gelişimi ve eğitimi mezunu, %53,9'unun (n=83) okul öncesi öğretmenliği, %3,2'sinin (n=5) ise ev ekonomisi mezunu olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin kıdem durumlarına bakıldığında; %39'unun (n=60) 5 yıldan az, %28,6'sının (n=44), 6–10 yıl, %13'ünün (n=20) 11–15 yıl, %19;5'inin ise (n= 30) 16 yıl ve üzeri kıdem durumuna sahip oldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin %55'i 6 yaşta, %17,5'i 5 yaşta, %11,7'si 4 yaşta, %4,5'i 3 yaşta, %11'i ise 3–6 yaş arası karışık gruplarda görev yapmaktadır.

1.Alt Problem

Öğretmenlerin yıllık plan hazırlarken en çok zorlandıkları öğelerin öğretmenlerin kıdem durumuna göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.Öğretmenlerin Yıllık Plan Hazırlarken En Çok Zorlandıkları Öğelerin Öğretmenlerin Kıdem Durumuna Göre Dağılımı

Yıllık plan hazırlamada en çok sıkıntı yaşanan öğeler	Okul öncesi öğretmeni olarak çalışma süresi									
	5 yıldan az		6–10 yıl		11–15 yıl		16 yıl ve üzeri		Toplam	
	f	%	n	%	f	%	f	%	f	%
Amaç ve kazanımların yıl içindeki dağılımının belirlenmesi	30	30,3	27	40,9	10	30,3	13	35,1	80	34,0
Sürenin belirlenmesi	11	11,1	4	6,1	4	12,1	2	5,4	21	8,9
Kavramların belirlenmesi	5	5,1	2	3,0	2	6,1	2	5,4	11	4,7
Özel gün ve haftaların belirlenmesi	6	6,1	0	0,0	0	0,0	3	8,1	9	3,8
Aile katılımı etkinliklerinin planlanması	11	11,1	8	12,1	3	9,1	3	8,1	25	10,6
Planlanan aile katılımı etkinliklerinin uygulanması	10	10,1	8	12,1	5	15,2	1	2,7	24	10,2
Gezi-gözlem-deney etkinliklerinin belirlenmesi	12	12,1	4	6,1	2	6,1	2	5,4	20	8,5
Değerlendirmenin yapılması	14	14,1	13	19,7	7	21,2	11	29,7	45	19,1
Toplam	99	100	66	100	33	100	37	100	235	100

Tablo 1 incelendiğinde öğretmenlerin amaç ve kazanımların yıl içerisindeki dağılımını belirlemede ve değerlendirmenin yapılması olmak üzere iki noktada en fazla güçlük yaşadıkları görülmektedir. Buna göre;

- 5 yıldan az kıdeme sahip öğretmenlerin % 30,3'ü yıllık plan hazırlarken amaç ve kazanımların yıl içerisindeki dağılımını belirlemede; %14,1'i değerlendirmenin yapılmasında
- 6–10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %40,9'u yıllık plan hazırlarken amaç ve kazanımların yıl içerisindeki dağılımını belirlemede ve %19,7'sinin değerlendirmenin yapılmasında
- 11–15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin 30,3'ü yıllık plan hazırlarken amaç ve kazanımların yıl içerisindeki dağılımını belirlemede ve 21,2'sinin değerlendirmenin yapılmasında
- 16 yıl üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin 35,1'nin yıllık plan hazırlarken amaç ve kazanımların yıl içerisindeki dağılımını belirlemede ve 29,7'sinin değerlendirmenin yapılması değerlendirilmesinde en fazla güçlük yaşamaktadırlar.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri arttıkça yıllık planı değerlendirme konusunda güçlük yaşama oranlarının da artması düşündürücü bir sonuçtur. Bu durum öğretmenlerin değerlendirme konusundaki bilgi eksikliğinden kaynaklanmış olabilir. Zira okul öncesi eğitim programında değerlendirme, çocukları tanıma, çocukların bireysel gereksinimlerini belirleyerek uygun materyalleri seçme, etkinlikleri nasıl uygulanacağını belirleme amacıyla yapılmaktadır (Morrison,2003:135). Her bir değerlendirme, programın güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkarmak açısından önem taşımaktadır. Öğretmen yaptığı değerlendirmeler ışığında amaç ve kazanımlara ne kadar ulaşıldığı ve seçilen amaç ve kazanımların çocuğun ilgi ve gelişim düzeyi ile ne kadar uygunluk gösterdiği konusunda kesin bilgilere ulaşır (Eliason ve Jenkins,2003:111).Öğretmenin değerlendirme konusunda bilgi eksikliğinin bulunması eğitim programının etkililiğinin ölçülmesine paralel olarak etkin program hazırlanmasında güçlüklerle neden olabilecek bir sonuç olarak yorumlanabilir.

Öğretmenlerin yıllık plan hazırlarken en çok zorlandıkları öğelerin öğretmenlerin görev yaptığı okul türüne göre dağılımı Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2.Öğretmenlerin Yıllık Plan Hazırlarken En Çok Zorlandıkları Öğelerin Öğretmenlerin Görev Yaptığı Okul Türüne Göre Dağılımı

Yıllık plan hazırlamada en çok sıkıntı yaşanan öğeler	Öğretmenlerin çalıştığı kurum türü							
	Anaokulu resmi		Anaokulu özel		Anasınıfı resmi		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Amaç ve kazanımların yıl içindeki dağılımının belirlenmesi	20	29,0	26	38,8	34	34,3	80	34,0
Sürenin belirlenmesi	7	10,1	6	9,0	8	8,1	21	8,9
Kavramların belirlenmesi	4	5,8	2	3,0	5	5,1	11	4,7
Özel gün ve haftaların belirlenmesi	1	1,4	5	7,5	3	3,0	9	3,8

Aile katılımı etkinliklerinin planlanması	7	10,1	7	10,4	11	11,1	25	10,6
Planlanan aile katılımı etkinliklerinin uygulanması	6	8,7	8	11,9	10	10,1	24	10,2
Gezi-gözlem-deney etkinliklerinin belirlenmesi	7	10,1	5	7,5	8	8,1	20	8,5
Değerlendirmenin yapılması	17	24,6	8	11,9	20	20,2	45	19,1
Toplam	69	100	67	100	99	100	235	100

Tablo 2 incelendiğinde, Resmi anaokulundaki öğretmenlerin %29'u amaç ve kazanımların yıl içerisindeki dağılımını belirlemede ve %24,6'sı değerlendirilmenin yapılması konusunda olmak üzere iki noktada en fazla güçlük yaşamaktadırlar. Özel anaokulunda görev yapan öğretmenlerin %38,8'i yıllık plan hazırlarken amaç ve kazanımların yıl içerisindeki dağılımını belirlemede en fazla güçlük yaşadıkları görülmektedir. Resmi anasınıfında çalışan öğretmenlerin ise %34,3'ü amaç ve kazanımların yıl içerisindeki dağılımını belirlemede ve 20,2'si değerlendirilmenin yapılması konusunda olmak üzere iki noktada en fazla güçlük yaşamaktadırlar.

Öğretmenlerin yıllık plan hazırlarken yaşadıkları güçlük derecelerinin toplamına bakıldığında öğretmenlerin yıllık plan hazırlamada ilk sırada % 34 oranla amaç ve kazanımların yıl içerisindeki dağılımını belirlemede; ikinci sırada ise %19,1 oranla değerlendirilmenin yapılmasına ilişkin güçlük yaşadıkları görülmektedir.

Çaltık (2004) okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi programına ilişkin görüşlerini inceleyen araştırmasında, öğretmenlerin yıllık plan hazırlarken en çok amaç ve kazanımların yıl içindeki dağılımının belirlenmesinde güçlük yaşadıklarını saptamıştır. Bu sonuçlar araştırma bulguları ile paralellik göstermektedir.

Tablo 2'de öğretmenlerin yıl içerisindeki amaç ve kazanımların dağılımını belirlemede güçlük yaşamaları dikkat çekicidir. Bu durum öğretmenlerin eğitim yılı başında çocuklar okula başlamadan yıllık plan hazırlamalarının bir sonucu olabilir. Çocukların gelişim özelliklerinin bilinmeden amaç ve kazanımların aylara göre dağılımının yapılması öğretmenler için güçlük oluşturabilir. Bu koşullarda öğretmenin esneklik becerisi önem taşımaktadır. Kullanılan planların günlük ve aylık değerlendirilmesi düzenli yapıldığında, planların çocuklar açısından işlemeyen yönleri ortaya çıkabilecektir. Zira değerlendirme program, öğretmen ve çocuk açısından olma üzere üç boyutlu olarak yapılmaktadır. Öğretmen kendini değerlendirirken programda istediği amaca ulaşma durumu, ulaşmadı ise bunun nedenlerini irdeleyerek spesifik saptamalarda bulunmaktadır. Çocuk açısından programın değerlendirilmesinde, etkinliklerin çocuğun ilgisine ve gelişim özelliklerine uygun olup olmadığı irdelenmektedir. Program açısından değerlendirmede ise, amaç ve kazanımlara ulaşılma durumu, kullanılan yöntem ve teknikler ve materyaller gözden geçirilmektedir. Değerlendirmenin zamanında ve gereği gibi yapılamaması durumunda yıllık planın çocuklara uygun olmayan yönlerinin değiştirilmesi, güçlendirilmesi ve bireysel farklılıkların gözetilmesi de mümkün olmayabilir. Tablo 2'de okul türüne bakılmaksızın öğretmenlerin çoğunluğunun 2.sırada değerlendirilmenin yapılması konusunda güçlük çekmelerinin nedeni öğretmenlerin değerlendirmeye ilişkin bilgi eksikliklerinin bulunması olabilir.

2.Alt Problem

Öğretmenlerin yıllık planın değerlendirmesinde karşılaştıkları güçlüklerin öğretmenlerin kıdem durumuna göre dağılımı Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3.Öğretmenlerin Yıllık Planın Değerlendirmesinde Karşılaştıkları Güçlüklerin Öğretmenlerin Kıdem Durumuna Göre Dağılımı

Yıllık Planın değerlendirilmesinde karşılaşılan güçlükler	Okul öncesi öğretmeni olarak çalışma süresi									
	5 yıldan az		6-10 yıl		11-15 yıl		16 yıl ve üzeri		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Değerlendirmenin ne kadar sıklıkla yapılacağı konusunda endişe	12	24,0	11	27,5	6	28,6	2	10,5	31	23,8
Çocukların gelişimsel özelliklerini değerlendirmede zorluk	10	20,0	4	10,0	3	14,3	1	5,3	18	13,8
Değerlendirmenin nasıl yapılacağı konusundaki bilgilerden emin olamama	18	36,0	17	42,5	9	42,9	13	68,4	57	43,8
Bu konuda güçlük yaşamıyorum	10	20,0	8	20,0	3	14,3	3	15,8	24	18,5
Toplam	50	100	40	100	21	100	19	100	130	100

Tablo 3 incelendiğinde, 5 yıldan az kıdeme sahip olan öğretmenlerin % 36’sı değerlendirilmenin nasıl yapılacağı konusundaki bilgilerden emin olamamaktadırlar. Bununla birlikte %24’ü değerlendirilmenin ne kadar sıklıkla yapılacağı konusunda da güçlük çekmektedirler. 6–10 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenlerin % 42,5’i değerlendirilmenin nasıl yapılacağı konusundaki bilgilerden emin olamama ve %27,5’i değerlendirilmenin ne kadar sıklıkla yapılacağı konusunda en fazla güçlük çekmektedirler. 11–15 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenlerin % 42,9’u değerlendirilmenin nasıl yapılacağı konusundaki bilgilerden emin olamamakta; % 28,6’sı ise değerlendirilmenin ne kadar sıklıkla yapılacağı konularında güçlük yaşamaktadırlar. 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan öğretmenlerin % 68,4’ü değerlendirilmenin nasıl yapılacağı konusundaki bilgilerden emin olamama durumunu en fazla güçlük nedeni olarak belirtmişlerdir.

Yıllık planın değerlendirilmesinde kıdem durumu dikkate alınmaksızın öğretmenler % 43, 8 oranla değerlendirilmenin nasıl yapılacağı konusundaki bilgilerden emin olamama konusunda en fazla zorluk yaşamaktadırlar. İkinci sırada ise % 23,8 oranla değerlendirilmenin ne kadar sıklıkla yapılacağı konusunda zorluk yaşamaktadırlar. Öğretmenlerin tümünün verdiği cevaplar incelendiğinde

öğretmenlerin %81,4'ünün çeşitli nedenlere dayalı olarak değerlendirme konusunda güçlük yaşadıklarını söyleyebilmek mümkündür.

Öğretmenlerin yıllık planın değerlendirmesinde karşılaştıkları güçlüklerin öğretmenlerin çalıştığı kurum türüne göre dağılımı Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Yıllık Planın Değerlendirmesinde Karşılaştıkları Güçlüklerin Öğretmenlerin Çalıştığı Kurum Türüne Göre Dağılımı

Yıllık Planın değerlendirmesinde karşılaşılan güçlükler	Öğretmenlerin çalıştığı kurum türü							
	Anaokulu resmi		Anaokulu özel		Anasınıfı resmi		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Değerlendirmenin ne kadar sıklıkla yapılacağı konusunda endişe	15	29,4	8	27,6	8	16,0	31	23,8
Çocukların gelişimsel özelliklerini değerlendirmede zorluk	14	27,5	1	3,4	3	6,0	18	13,8
Değerlendirmenin nasıl yapılacağı konusundaki bilgilerden emin olamama	19	37,3	9	31,0	29	58,0	57	43,8
Bu konuda güçlük yaşamıyorum	3	5,9	11	37,9	10	20,0	24	18,5
Toplam	51	100	29	100	50	100	130	100

Ki-Kare= 27,693 ; Sd=6 ; p=0,000<0,05

Tablo 4 incelendiğinde, resmi anaokulundaki öğretmenlerin % 37,3'ü *değerlendirmenin nasıl yapılacağı konusundaki bilgilerden emin olamama*; %29,4'ü ise *değerlendirmenin ne kadar sıklıkla yapılacağı* konusunda en fazla güçlük yaşadıkları görülmektedir. Özel anaokulundaki öğretmenlerin % 37,9'u *değerlendirmenin nasıl yapılacağı konusundaki bilgilerden emin olamama*; % 31'i ise *değerlendirmenin ne kadar sıklıkla yapılacağı* konusunda en fazla güçlük yaşamaktadırlar. Resmi anasınıfındaki öğretmenlerin % 58'i *değerlendirmenin nasıl yapılacağı konusundaki bilgilerden emin olamama* konusunda en fazla güçlük yaşamaktadırlar. Öğretmenlerin yıllık planı değerlendirmede yaşadıkları güçlükler çalıştıkları okul türüne göre farklılık göstermektedir (p<0.05).

Tablo 4 incelendiğinde, resmi anaokullarında görev yapan öğretmenlerin % 94,2'sinin; resmi anasınıfında görev yapan öğretmenlerin %80'inin; özel anaokullarında görev yapan öğretmenlerin %70'inin çeşitli nedenlere dayalı olarak değerlendirme yaparken güçlük yaşadıkları söylenebilir.

Değerlendirme, çocukları tanıyarak çocukların bireysel farklılıklarına göre program hazırlama, eğitim materyallerini seçme, etkinliklerdeki yöntemi belirleme açısından önem taşımaktadır (Morrison,2003:135). Bu noktada Tablo 4'e göre, öğretmenlerin değerlendirme nasıl yapılacağına ilişkin bilgi eksikliklerinin bulunması dikkat çekici olarak yorumlanabilir. Zira eğitim değerlendirmeyi eğitim programından bağımsız düşünmek mümkün değildir. Programı niçin hazırladığının bilincinde olan ve program hazırlamada çocuğu merkeze alan öğretmen hazırladığı programın hangi noktalarda işlediği hangi noktalarda ise işlemediği ve bunun nedenlerini saptamak konusunda da zorluk yaşamayacaktır.

3.Alt Problem

Öğretmenlerin günlük plan hazırlarken en çok zorlandıkları öğelerin frekans ve yüzde değerlerinin öğretmenlerin kıdem durumuna göre dağılımı Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5.Öğretmenlerin Günlük Plan Hazırlarken En Çok Zorlandıkları Öğelerin Öğretmenlerin Kıdem Durumuna Göre Dağılımı

Günlük plan hazırlamada en çok sıkıntı yaşanan öğeler	Okul öncesi öğretmeni olarak çalışma süresi									
	5 yıldan az		6-10 yıl		11-15 yıl		16 yıl ve üzeri		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Amaçların ve kazanımların belirlenmesi	16	15,4	9	12,0	4	12,5	9	20,9	38	14,9
Konunun belirlenmesi	15	14,4	7	9,3	4	12,5	7	16,3	33	13,0
Sürenin belirlenmesi	10	9,6	7	9,3	2	6,3	1	2,3	20	7,9
Etkinlik ve eğitim durumlarının belirlenmesi	10	9,6	3	4,0	0	0,0	2	4,7	15	5,9
Değerlendirmenin yapılması	19	18,3	16	21,3	9	28,1	11	25,6	55	21,7
Amaçlar ve kazanımlarla konular arasında bağlantı kurmada güçlük	19	18,3	20	26,7	7	21,9	7	16,3	53	20,9
Amaçlar ve kazanımlarla eğitim durumları arasında bağlantı kurmada güçlük	15	14,4	13	17,3	6	18,8	6	14,0	40	15,7
Toplam	104	100	75	100	32	100	43	100	254	100

Tablo 5 incelendiğinde günlük plan hazırlarken, 5 yıldan az kıdeme sahip olan öğretmenlerin % 18,3’ü amaçlar ve kazanımlarla konular arasında bağlantı kurma; % 18,3’ü değerlendirmenin yapılması ve % 15,4’ü ise amaç ve kazanımların belirlenmesi olmak üzere üç noktada en fazla güçlük yaşadıkları görülmektedir. 6–10 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenlerin % 26,7’si amaçlar ve kazanımlarla konular arasında bağlantı kurma; % 21,3’ü değerlendirmenin yapılması konularında en fazla güçlük yaşamaktadırlar. 11–15 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenlerin % 28’1’i değerlendirmenin yapılması; % 21,9’u amaçlar ve kazanımlarla konular arasında bağlantı kurma konusunda en fazla güçlük yaşamaktadırlar. 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan öğretmenlerin % 25,6’sı değerlendirmenin yapılması; % 20,9’u amaçların ve kazanımların belirlenmesi konularında en fazla güçlük yaşamaktadırlar.

Öğretmenlerin günlük plan hazırlarken en çok zorlandıkları öğelerin frekans ve yüzde değerlerinin okul türüne göre dağılımı Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6.Öğretmenlerin Günlük Plan Hazırlarken En Çok Zorlandıkları Öğelerin Okul Türüne Göre Dağılımı

Günlük plan hazırlamada en çok sıkıntı yaşanan öğeler	Öğretmenlerin çalıştığı kurum türü							
	Anaokulu resmi		Anaokulu özel		Anasınıfı resmi		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Amaçların ve kazanımların belirlenmesi	10	12,5	13	16,0	15	16,1	38	15,0
Konunun belirlenmesi	7	8,8	12	14,8	14	15,1	33	13,0
Sürenin belirlenmesi	7	8,8	7	8,6	6	6,5	20	7,9
Etkinlik ve eğitim durumlarının belirlenmesi	5	6,3	7	8,6	3	3,2	15	5,9
Değerlendirmenin yapılması	22	27,5	14	17,3	19	20,4	55	21,7
Amaçlar ve kazanımlarla konular arasında bağlantı kurmada güçlük	17	21,3	18	22,2	18	19,4	53	20,9
Amaçlar ve kazanımlarla eğt.durumları arasında bağlantı kurmada güçlük	12	15,0	10	12,3	18	19,4	40	15,7
Toplam	80	100	81	100	93	100	254	100

Ki-Kare= 8,25 ; Sd=12 ; p=0,764>0,05

Tablo 6 incelendiğinde, %27,5 oranla resmi anaokullarında ve %20,4 oranla resmi anasınıflarında görev yapan öğretmenler günlük planın hazırlanmasına ilişkin en fazla *değerlendirmenin yapılmasına* yönelik güçlük çektikleri görülmektedir. Özel anaokulunda görev yapan öğretmenlerin ise %22,2'si *amaç ve kazanımlarla konular arasında bağlantı kurmayı* en fazla güçlük nedeni olarak belirtmişlerdir. Öğretmenlerin günlük plan hazırlarken karşılaştıkları güçlüklerle görev yaptıkları okul arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı saptanmıştır (p>0,05).Toplam puanlara bakıldığında öğretmenler günlük plan hazırlarken % 21,7 oranla değerlendirme yapılması ve %20,9 oranla *amaç ve kazanımlarla konular arasında bağlantı kurmayı* en fazla güçlük nedeni olarak belirtmektedirler.

Kandır (1991), okul öncesi öğretmenlerinin eğitim programlarını hazırlama ve uygulamadaki güçlüklerini belirlemek amacıyla yaptığı araştırmada, öğretmenler günlük ve yıllık plan hazırlamada birinci sırada genel hedeflerin belirlenmesinde güçlük yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler amaç ve kazanımları belirlemede yaşadıkları güçlüğü paralel olarak eğitim durumlarını planlamada zorlandıklarını belirtmişlerdir.

Değerlendirmenin düzenli olarak yapılması gerekliliği eğitim programının etkililiğini saptamak açısından önemlidir. Tablo 6'da okul türüne göre farklılık göstermeksizin öğretmenlerin değerlendirmenin yapılmasında güçlük yaşamalarında, son yıllarda öğretmenlerin hazır plan kullanmaya ağırlık vermeleri ve kullandıkları plan ile çocukların eğitim öncelikleri arasında farklılık olması etkili olmuş olabilir. Zira öğretmen kendi hazırladığı ve uyguladığı planı daha rahatlıkla değerlendirebilir. Öğretmenin hazırlayacağı gelişim odaklı olmak yerine etkinlik odaklı hazır günlük planların uygulanması programın değerlendirme basamağında güçlük yaşamalarının nedenlerinden birisi olabilir.

4.Alt Problem

Öğretmenlerin eğitim durumu planlaması sırasında karşılaştıkları güçlüklerin kıdem durumlarına göre dağılımı Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin Eğitim Durumu Planlaması Sırasında Karşılaştıkları Güçlüklerin Kıdem Durumlarına Göre Dağılımı

Eğitim durumu planlanması sırasında karşılaşılan güçlükler	Okul öncesi öğretmeni olarak çalışma süresi									
	5 yıldan az		6–10 yıl		11–15 yıl		16 yıl ve üzeri		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Eğitim ortamlarının düzenlenmesi	14	13,6	6	8,6	5	12,2	5	9,8	30	11,3
Materyal seçimi ve hazırlığı	25	24,3	16	22,9	9	22,0	8	15,7	58	21,9
Fiziksel koşulların yetersizliği	18	17,5	14	20,0	7	17,1	12	23,5	51	19,2
Yöntem ve tekniklerin seçimi	7	6,8	4	5,7	5	12,2	6	11,8	22	8,3
Çocuk sayısının fazlalığı	23	22,3	17	24,3	9	22,0	10	19,6	59	22,3
Okul yöneticilerinin ve Müfettişlerin tutumu	2	1,9	6	8,6	2	4,9	5	9,8	15	5,7
Ailelerin tutumu	14	13,6	7	10,0	4	9,8	5	9,8	30	11,3
Toplam	103	100	70	100	41	100	51	100	265	100

Tablo 7 incelendiğinde, 5 yıldan az kıdeme sahip olan öğretmenlerin % 24,3'ü *materyal seçimi ve hazırlığı*; %22,3'ünün *çocuk sayısının fazlalığı*; %17,5'i *fiziksel koşulların yetersizliği* konularında en fazla güçlük yaşamaktadırlar. 6–10 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenlerin %24,3'ü *çocuk sayısının fazlalığı* ve % 22,9'u *materyal seçimi; hazırlığı*; %20'si *fiziksel koşulların yetersizliği* ve %17,1'i *fiziksel koşulların yetersizliği* konularında en fazla güçlük yaşamaktadırlar.11–15 yıl kıdeme sahip olan

öğretmenlerin % 22'si materyal seçimi ve hazırlığı ve % 22'si çocuk sayısının fazlalığı konularında en fazla güçlük yaşamaktadır. 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan öğretmenlerin ise % 23,5'i fiziksel koşulların yetersizliği; %19,6'sı çocuk sayısının fazlalığı ve %15,7'si materyal seçimi ve hazırlığı konularında en fazla güçlük yaşamaktadırlar.

Ünal (2006)'ın okul öncesi öğretmenlerinin karşılaştıkları güçlükleri belirlemek amacıyla yaptığı araştırmada mesleki kıdem yükseldikçe öğretmenlerin sanat etkinliklerini planlamada daha az zorluk yaşadığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin % 77,5'i okulda aldıkları eğitimin okul öncesi eğitim programı geliştirmede yeterli olmadığını belirtmişlerdir. Araştırmada öğretmenlerin mesleki kıdemleri arttıkça yeni yöntem ve teknikleri uygulama konusunda daha çok zorlandıkları ifade edilmektedir.

Gündoğan (2002), okul öncesi öğretmenlerinin yaşadıkları sorunların tespitine yönelik yaptığı araştırmada; anasınıfında çalışan öğretmenlerin bağımsız anaokulu ve özel anaokullarına göre okul yönetimi ile iletişimde güçlük yaşamalarını, amaç ve kazanımlara uyum etkinlik hazırlamakta zorlanmalarını ve sınıfın fiziksel şartlarındaki olumsuzlukları güçlük nedeni olarak belirtmişlerdir. Bağımsız anaokullarında çalışan öğretmenler ise müfettişlerin rehberlik hizmetlerinin yetersizliği ve kurum çalışanları arasındaki iletişim güçlüğünün bulunmasını en fazla sorun olarak ifade etmişlerdir.

Çaltık (2004) yaptığı araştırmada, 5 yıldan az kıdeme sahip öğretmenlerin fiziksel koşulları en az güçlük nedeni olarak gösterdikleri sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç araştırma bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Tablo 7'de öğretmenlerin çocuk sayısının fazlalığı, ardından materyal seçimi ve hazırlığı ve fiziksel koşulların yetersizliği konusunda, en çok güçlük yaşadıkları görülmektedir. Eğitim ortamlarının hazırlanması, materyal seçimi - hazırlığı ve ailelerin tutumu konusunda en fazla güçlük çeken öğretmenler 5 yıldan az kıdeme sahip olan öğretmenlerdir. Söz konusu durum öğretmenlerin mesleğe yeni başlamasının getirdiği bir zorluk derecesi olarak nitelendirilebilir.

Öğretmenlerin eğitim durumları planlarken karşılaştıkları güçlüklerin görev yaptıkları okullara göre dağılımı Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Öğretmenlerin Eğitim Durumu Planlaması Sırasında Karşılaştıkları Güçlüklerin Öğretmenlerin Çalıştığı Kuruma Göre Dağılımı

Eğitim durumu planlanması sırasında karşılaşılan güçlükler	Öğretmenlerin çalıştığı kurum türü							
	Anaokulu resmi		Anaokulu özel		Anasınıfı resmi		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Eğitim ortamlarının düzenlenmesi	7	9,6	10	17,2	13	9,7	30	11,3
Materyal seçimi ve hazırlığı	13	17,8	20	34,5	25	18,7	58	21,9
Fiziksel koşulların yetersizliği	10	13,7	6	10,3	35	26,1	51	19,2
Yöntem ve tekniklerin seçimi	5	6,8	5	8,6	12	9,0	22	8,3
Çocuk sayısının fazlalığı	27	37,0	9	15,5	23	17,2	59	22,3
Okul yöneticilerinin ve Müfettişlerin tutumu	4	5,5	0	0,0	11	8,2	15	5,7
Ailelerin tutumu	7	9,6	8	13,8	15	11,2	30	11,3

Toplam	73	100	58	100	134	100	265	100,0
Ki-Kare= 29,9947 ; Sd=12 ; p=0,003<0,05								

Tablo 8 incelendiğinde eğitim durumlarını planlamada; resmi anaokulundaki öğretmenlerin % 37'si *çocuk sayısının fazlalığı* konusunda en fazla güçlük çektikleri görülmektedir. Özel anaokulunda görev yapan öğretmenlerin %34,5'i *materyal seçimi ve hazırlığında* en fazla güçlük yaşamaktadırlar. Resmi anasınıfında görev yapan öğretmenlerin ise % 26,1'i *fiziksel koşulların yetersizliği* konusunda en fazla güçlük yaşamaktadırlar.

Öğretmenlerin eğitim durumlarını planlarken yaşadıkları güçlükler öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne göre anlamlı ölçüde farklılık göstermektedir (p<0,05).

Biçer (1994), okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel özelliklerini inceleme amacıyla yaptığı araştırmada resmi anasınıflarının kendilerine ait bir bahçesinin olmadığını ve %95,5'inin bahçeyi bulduğu okulla ortak kullandığı sonucuna ulaşmıştır.

Kasalı (2002) araştırmasında anaokulları ve anasınıflarının teknolojik araçlarında da içinde bulunduğu materyal çeşidi, ilgi köşelerinin düzenlenmesi, bahçe araç ve gereçlerini de kapsayan fiziksel koşullar açısından yetersiz olduğunu belirleyerek söz konusu özellikler açısından mevcut durumun iyileştirilmesi gerektiği yönünde görüş bildirmiştir. Bu sonuç araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Kandır ve Çaltık (2006), okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin okulların fiziksel koşullarına ve sınıflarındaki ilgi köşelerinin özelliklerine ilişkin görüşlerini inceleyen araştırmada; okul öncesi eğitim kurumlarının büyük bölümünde fiziksel koşulların verilen eğitimin özelliklerine uygun olmadığını gördüğü ve bu durumun eğitim programlarının uygulanmasını zorlaştırdığını ifade etmektedirler. Aynı araştırmada resmi anasınıflarında görev yapan öğretmenlerin çoğunluğu (%71) diğerk okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlere göre fiziksel koşullardan memnuniyetsizliklerini ifade etmişlerdir. Bu araştırmada da anasınıfı öğretmenleri eğitim durumu planlarken en çok güçlük çektikleri faktörlerde ilk sırada fiziksel koşulların yetersizliğini göstermişlerdir.

Ayvacı vd.(2002) yapmış olduğu araştırmada okul öncesi öğretmenleri okulun fiziksel koşullarındaki olumsuzluklarının fen etkinliklerini uygulama düzeylerini olumsuz etkilediği görüşünü ifade etmişlerdir.

Özbey (2006) yaptığı araştırmasında okul öncesi öğretmenlerinin materyal hazırlama konusundaki yetersizlikleri ve okulun fiziksel şartlarındaki olumsuzluğu fen etkinliklerini planlama ve uygulamada zorlanma nedeni olarak gösterdikleri sonucuna ulaşmıştır.

Aktan ve Cömert (2007), okulöncesi eğitimin sorunlarının tespitine yönelik yapmış oldukları araştırmada öğretmenler %74,1 oranla birinci sırada fiziksel çevreyi göstermişlerdir.

Tablo 6'ya göre, okul türü dikkate alınmaksızın öğretmenler en fazla materyal seçimi ve hazırlığı, çocuk sayısının fazlalığı ve fiziksel koşulların yetersizliği konularında güçlük çekmektedirler. Yukarıdaki araştırma sonuçları da bu bulguyu desteklemektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonucunda; öğretmenlerin yıllık plan hazırlamada en fazla amaç ve kazanımların yıl içindeki dağılımını belirlemede; günlük plan hazırlarken ise değerlendirmenin yapılışı konusunda en fazla güçlük çektikleri saptanmıştır. Toplam öğretmenlerin %81,4'ü yıllık planın değerlendirmesinin yapılışı konusunda çeşitli nedenlere dayalı olarak güçlük çekmektedirler.

Öğretmenlerin eğitim durumlarını planlarken karşılaştıkları güçlükler bakıldığında ise sırasıyla, çocuk sayısının çokluğu, materyal seçim ve hazırlığı, eğitim ortamlarının düzenlenmesi, fiziksel koşulların yetersizliği, dördüncü sırada ailelerin tutumu ve eğitim ortamlarının düzenlenmesi, yöntem ve tekniklerin seçimi gibi konularda güçlük çektikleri belirlenmiştir.

Çocuk sayısının çokluğu konusunda en çok güçlük çeken okul türü resmi anaokullarıdır. Özel anaokullarında çalışan öğretmenler materyal hazırlamada daha çok güçlük çekerken; resmi anasınıfları fiziksel koşullar nedeniyle en çok güçlük yaşamaktadırlar. Öğretmenlerin çalıştıkları kurum türü ile eğitim durumlarını planlamaları sırasında karşılaştıkları güçlükler arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Eğitim ortamlarının hazırlanması, materyal seçimi ve hazırlama konusunda 5 yıldan az kıdeme sahip olan öğretmenler daha fazla güçlük çekmektedirler.

Bu sonuçlar ışığında aşağıdaki öneriler verilebilir;

Resmi anaokullarında sınıftaki fazla çocuk sayısının eğitimin kalitesini düşüreceğini söyleyebilmek mümkündür. Günümüzde okul öncesi eğitimin değerinin gittikçe daha çok anlaşılması daha fazla çocuğun resmi okul öncesi eğitim kurumlarına başvurması sonucunu meydana getirecektir. Bu nedenle resmi anaokullarında ya da ilköğretimlerde anasınıfı sayısının artırılması zorunluluğunu ortaya çıkarmaktadır.

Resmi anasınıflarında tüm etkinlikler için tek bir sınıfın kullanılması öğretmenlerin eğitim durumlarını planlarken zorlanmalarına neden olduğu düşünülmektedir. Zira sınıfların genişlik, materyal, ısı, ışık vb. özelliklerle ilgili olumsuz fiziksel koşulları farklı etkinliklerin uygulanmasını mümkün kılmamaktadır. İlköğretim bünyesindeki anasınıfları için en azından farklı etkinlikleri gerçekleştirmeye imkân verebilecek spor salonları, tiyatro salonu, bahçe mekânı vb. mekânlar okul yönetimi tarafından düzenlenebilir. Söz konusu ihtiyaçların karşılanabilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı'ndan daha fazla ödenek ayrılabilir.

Materyal seçimi ve hazırlanması ve eğitim ortamlarının düzenlenmesinde 5 yıldan az kıdeme sahip öğrencilerin en çok güçlük çekmesi, öğretmen adaylarının eğitimleri sırasında öğretmenlik uygulamalarına daha fazla yer verilmesi gereğini düşündürmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin zamanlarını daha verimli kullanabilmeleri için destek materyal sağlanabilir.

Araştırmada öğretmenlerin büyük bir kısmının değerlendirme yapmada çeşitli nedenlerle güçlük yaşadıkları saptanmıştır. Değerlendirme eğitim programının etkililiğini arttırmak açısından önem taşımaktadır. Nitelikli değerlendirmenin yapılmadığı durumlarda çocuk merkezli eğitim programlarının hazırlanabilmesi mümkün olamamaktadır. Bu bağlamda uygulanan eğitim politikası çerçevesinde alanında uzman akademik personelin bulunmadığı üniversitelerde aday öğretmenlerin öğretmenlik uygulamalarındaki eksiklikler de kaçınılmaz olacaktır. Yerli akademik personelin bulunmadığı üniversitelerde ise bölüm açılması konusunda ısrarcı olunmaması gerekmektedir. Görev yapan öğretmenlerin ise hizmet içi eğitim kursları ve destekleyici eğitim materyalleri ile değerlendirme konusunda kendilerin geliştirmelerinin desteklenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aktan Kerem, E. ve Cömert, D.(2007). Okul Öncesi Eğitimi Sorunların Tespitine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi.:Eskişehir İli Örneği.Mesleki Eğitim Dergisi.Cilt.9.Sayı:17.102-112.
- Ayvacı, H. Ş.; Devcioğlu, Y.; Yiğit, N.. (2002). *Okulöncesi Öğretmenlerinin Fen ve Doğa Etkinliklerindeki Yeterliliklerinin Belirlenmesi*. V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi.(Bildiriler),Eylül, Ankara,1-5. <http://www.fedu.metu.edu.tr/ufbmek.5/b.kitabi.> .
- (29.05.2005)Barnett, D. W. Bell, S.H. and Carey, Karen T. (1999). *Designing Preschool Interventions A Practitioner's Guide* New York: Guilford Press, 2 Edition.

- Biçer, M. (1994). Ankara İl Merkezindeki Anasınıfları ve Uygulama Anaokullarının Fiziki Özellikler Açısından Kıyaslanarak Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisan Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Bredenkamp, Sue. (1992). Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs Serving Children from Birth Through Age 8. Sf:54-57 Washington.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Çaltık, İ. (2004). Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Anaokulu ve Anasınıflarında Görev Yapan Öğretmenlerin Uygulanan Okul Öncesi Eğitim Programına ve Programın Kullanımına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisan Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bilim Dalı: Ankara.
- Eliason, C. ve Jenkins, L. (2003). A Practical Guide to Early Childhood Curriculum. 3-5. Merrill Prentice Hall. Upper Saddle River, New Jersey, Colombus, Ohio.
- Gündoğan, A. (2002). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar. (Denizli İli Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisan Tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Denizli.
- Kandır, A. (1991). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında 4-6 Yaş Grubu Eğitim Programlarının Hazırlanmasında Öğretmenlerin Karşılaştıkları Güçlükler. Yayınlanmamış Yüksek Lisan Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Kandır, A. ve Çatlak, İ. (2006). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görevli Öğretmenlerin Okullarının Fiziksel Koşullarına ve Sınıflarındaki ilgi Köşelerinin Özelliklerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Mesleki Eğitim Dergisi*. Cilt:8.Sayı:15. 40-62.
- Kasalı, İ. (2002). Anaokulları ve Anasınıflarındaki 4-6 Yaş Çocukların eğitimlerinde Kullanılan Araç Gereçlerin Mevcut Durumu ve Niteliklerinin Belirlenmesi (Diyarbakır Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Diyarbakır.
- Morrison, G.S. (2003). Fundamentals of Early Childhood Education. Third Edition. Merrill Prentice Hall. New Jersey.
- Özbey, S. (2006) Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Fen Etkinliklerine İlişkin Yeterliliklerinin Belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı: Ankara.
- Ünal, N. (2006). Okul Öncesi Eğitimi Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitim Yüksek Lisans Programı Resim-İş Öğretmenliği Ana Bilim Dalı: Ankara.